

Θ. Κυρκουδης - Ο. Παπουτσή

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Ο ρόλος των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Εκπαιδευτική
και Πολιτισμική ανέλιξη της κοινωνίας.
Το εγχείρημα ανοίγματος της Βιβλιοθήκης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου
Θράκης στην τοπική κοινωνία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εποχή μας που η εγκληματικότητα, η αμετροέπεια, οι διεθνείς συναλλαγές, τα ναρκωτικά και η εξάπλωσή τους, ιδιαίτερα στους νέους, έχουν πάρει επικίνδυνες διαστάσεις, εμείς οι εργαζόμενοι στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες έχουμε βαθύτατη υποχρέωση, κόντρα σ' αυτό το ρεύμα της υποβάθμισης και της απουσίας οράματος, να κρατήσουμε τους νέους στις Βιβλιοθήκες. Ακούγοντας τους προβληματισμούς τους σε θέματα λειτουργίας της Βιβλιοθήκης, μέσα από την καθημερινή πρακτική και επαφή μαζί τους, οφείλουμε να αναθεωρούμε τακτικές που είναι παρωχημένες και να αναβαθμίζουμε ποιοτικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες, δημιουργώντας σχέσεις συνεργασίας μέσα σε περιβάλλον ευχάριστο και φιλικό, όπου χρήστες και εργαζόμενοι θα μπορούσαν να συμβάλλουν σε μια κοινή προσπάθεια, με στόχο την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού και του ευρύτερου πολιτισμικού έργου ενός Ακαδημαϊκού Ιδρύματος.

Η αξιοποίηση των επιτευγμάτων της σύγχρονης τεχνολογίας, όπως η χρήση του Internet, e-mail και άλλων, η ανανέωση και ο εμπλουτισμός των συλλογών με βιβλία ευρύτερου ενδιαφέροντος, οι ανακαινισμένοι και βελτιωμένοι χώροι, καθώς και οι εκδηλώσεις πολιτιστικού περιεχομένου, όπως εκθέσεις και παρουσιάσεις βιβλίων που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό της περιοχής, θα συμβάλλουν στο πολιτισμικό 'γίγνεσθαι' του τόπου. Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θράκης τόλμησε το άνοιγμα στη τοπική κοινωνία με παρόμοιες εκδηλώσεις, στις οποίες καταγράφηκε έντονα το ενδιαφέρον του κόσμου.

**The role of Academic Libraries to the educational
and social evolution of the society:
The enterprise of opening the Library of the Democritus University of
Thrace to the local society**

ABSTRACT

In our era, where crime rates are rising, the use of narcotics -especially among young people- is expanding, phenomena which have acquired dangerous proportions, we, the staff of the Academic Libraries, have the duty to stand up against this trend for decadence and the absence of a vision in order to keep our young people in the Libraries.

By listening to their views and proposals concerning functional issues of the Library, through everyday practice and direct contact with them, we have to reconsider tactics that are outdated and to upgrade the quality of our services, thus creating relations of cooperation into a pleasant and friendly environment, where both users and staff could contribute to a common effort, aiming towards the improvement of the educational and, in general, the cultural work of an Academic Institution.

The exploitation of modern technological achievements, such as the use of the Internet, e-mail etc., the renewal and enrichment of the collections with books covering a larger area of interest, the renovated and modernized storage and study facilities, as well as the various cultural activities like exhibitions and book presentations appealing to the general public of Thrace, will undoubtedly contribute to the cultural life in the area.

The Library of the Democritus University of Thrace has dared to make an

opening to the local society by undertaking similar efforts during which a wide participation and interest of the public was recorded.

**Ο ρόλος των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Εκπαιδευτική και Πολιτισμική
ανέλιξη της κοινωνίας.
Το εγχείρημα ανοίγματος της Βιβλιοθήκης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου
Θράκης στην τοπική κοινωνία**

**ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΥΡΚΟΥΔΗΣ**

Γεννήθηκα στην Ελιά Ορεστιάδας, το 1966. Σπούδασα Βιβλιοθηκονομία στα Τ.Ε.Ι, Θεσσαλονίκης. Διορίστηκα στο Δ.Π.Θ. μετά από πανελλήνιο διαγωνισμό το 1991. Είμαι προϊστάμενος στην Βιβλιοθήκη της Ιατρικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στην Αλεξανδρούπολη. Είμαι υπεύθυνος έκδοσης του Ενημερωτικού Δελτίου και του τμήματος Δημοσίων Σχέσεων της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δ.Π.Θ. Διετέλεσα πρόεδρος της Ένωσης Πολιτιστικών Φορέων Έβρου (Ομοσπονδία 65 Σω-ματείων) Έχω εκδώσει συνολικά πέντε βιβλία, σχετικά με την ιστορία και τον πολιτισμό της Θράκης. Συμμετέχω στο πολιτιστικό γίνεσθαι της περιοχής.

ΟΛΓΑ ΠΑΠΟΥΤΣΗ-ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

-Γεννήθηκα στη Καβάλα και κατοικώ μόνιμα στη Κομοτηνή
-Αποφοίτησα από το Οικονομικό Λύκειο Καβάλας με "ΑΡΙΣΤΑ" και την ίδια χρονιά πέτυχα στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (τότε ΑΣΟΕΕ)
-Επέτυχα μετά από διαγωνισμό του 1975 στο Δ.Π.Θ και ορκίστηκα στις 9/1/76 οπότε και ανέλαβα καθήκοντα. Τοποθετήθηκα αμέσως ως Προϊσταμένη της Βιβλιοθήκης Νομικής. Κατά τη διάρκεια της ενεργούς υπηρεσίας μου στο Δ.Π.Θ παρακολούθησα ετήσιο σεμινάριο βιβλιοθηκονομίας με εκπαιδευτρια την Βιβλιοθηκονόμο κ. Αν Μάρτιν Παπάζογλου. Συμμετείχα σε ημερίδες και συνέδρια σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ οργάνωσα το Τμήμα Πρόσκτησης Βιβλιακού Υλικού όλων των Βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου και εισηγήθηκα σε ημερίδα το σχεδιασμό και τη λειτουργία της Κεντρικής Βιβλιοθήκης. Κατέχω καλά την Αγγλική γλώσσα και χειρίζομαι πολύ καλά προγράμματα επεξεργασίας βιβλιοθηκονομικών δεδομένων.

Λέξεις κλειδιά:

Ρόλος Βιβλιοθηκών, Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Θράκη

Η βιβλιοθήκη σήμερα δεν είναι αποθήκη βιβλίων, ούτε κεντάφιο σοφών ανθρώπων, αλλά ένας ζωντανός οργανισμός που στόχο της έχει να τροφοδοτεί τους ανθρώπους με οργανωμένη γνώση.

Επειδή είναι ένας χώρος ουδέτερος, χωρίς λογοκρισία και άλλες σκοπιμότητες και επειδή παρέχει τις υπηρεσίες της δωρεάν και πλησιάζει όλους τους πολίτες, μπορεί να γίνει το τοπικό κέντρο της παιδείας, του πολιτισμού και της ανύψωσης του πνευματικού επιπέδου της περιοχής. Ο παιδαγωγός J. Hopkins είπε κάποτε, πως ένα πανεπιστήμιο θα μπορούσε ίσως να λειτουργήσει χωρίς

καθηγητές, αλλά ποτέ χωρίς βιβλιοθήκη. Η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη αποτελεί την καρδιά ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Σήμερα είναι πλέον κοινά αποδεκτό ότι σημασία έχει η πρόσβαση και όχι τόσο η συλλογή. Αυτή λοιπόν την πρόσβαση στην βιβλιοθήκη πρέπει με κάθε τρόπο να την διευκολύνουμε.

Πρέπει να βρούμε τρόπους να προσελκύσουμε το κοινό. Αυτό γίνεται ήδη στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Η συνεχής ενημέρωση για όσα συμβαίνουν στους χώρους της Κεντρικής Βιβλιοθήκης, παρέχεται από το Ενημερωτικό μας Δελτίο, το οποίο εκδίδεται συχνότερα από τον αρχικό μας στόχο. Τυπώσαμε πέντε τεύχη σ' ένα χρόνο αντί για τέσσερα.

Η συνεργασία με τους συλλόγους φοιτητών καθώς και με πολιτιστικούς φορείς της Θράκης και τους τοπικούς δήμους. Ιδιαίτερα την καλοκαιρινή περίοδο, που περισσότεροι ντόπιοι διαβαίνουν το κατώφλι της βιβλιοθήκης μας, διανέμουμε προγράμματα πολιτιστικών εκδηλώσεων και τα προβάλλουμε ιδιαιτέρως.

Οι επισκέψεις σχολείων της περιοχής είναι συχνό φαινόμενο. Έρχονται για να δουν την βιβλιοθήκη, την χρήση των cd-roms και την αναζήτηση πληροφοριών μέσω του Internet, τα on line περιοδικά πλήρους κειμένου και τις βάσεις δεδομένων.

Η εκπαίδευση των χρηστών μας στις νέες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης αποτελεί κύριο μέλημά μας, όπως άλλωστε πρέπει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να βοηθούν το κοινό τους να αποκτήσει ιδιαίτερες δεξιότητες στη χρήση της βιβλιοθήκης.

Η ενθάρρυνση των ενδιαφερομένων με ενημερωτικές πινακίδες έξω και μέσα στη βιβλιοθήκη, που τους πληροφορούν και τους διευκολύνουν την πρόσβαση στο υλικό.

Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και τα διάφορα έντυπα που εκδίδουμε κατά καιρούς: βιβλιογραφικά δελτία κατά τμηματική βιβλιοθήκη, οδηγοί, κατάλογοι,σελιδοδείκτες, ντοσιέ και άλλα.

Η πληροφόρηση των αναγνωστών για νέες εκδόσεις και άλλα επίκαιρα θέματα που αναρτώνται στους πίνακες ανακοινώσεων.

Η πραγματοποίηση εκδηλώσεων, όπως θεματικές εκθέσεις βιβλίων (παγκόσμια ημέρα κατά του AIDS, έκθεση τεχνικού βιβλίου, αθλητικού, νομικού κλπ.) και παρουσιάσεις, συνεπάγονται και την αναγκαία προβολή τους, από τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης,

άρα και συνολικά του έργου της βιβλιοθήκης.

Η συμμετοχή των εργαζομένων στις βιβλιοθήκες με καλλιτεχνικές ευαισθησίες (ζωγράφοι, συγγραφείς κ.ά.) στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου με εκθέσεις των έργων τους.

Η έκθεση του ενημερωτικού δελτίου μας στο 8ο Φεστιβάλ Βιβλίου του Συνδέσμου Εκδοτών Βορείου Ελλάδας στην Αλεξανδρούπολη.

Η ελεύθερη χρήση του Internet, ανοίγει ένα παράθυρο στον κόσμο σε πλήθος πληροφοριών, γνώσης, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Η καθημερινή ανταλλαγή μηνυμάτων e-mails και απόψεων με ανθρώπους απ' όλο τον κόσμο σίγουρα βοηθάει στη διεύρυνση των οριζόντων των χρηστών μας. Δεν είναι αμελητέο ότι τον Ιούλιο του 1999 ήταν συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο 56.218.000 ηλεκτρονικοί υπολογιστές και 3.400.000 χρήστες διέθεταν σελίδα στο web. (στοιχεία από www.nw.com/zone/WWW/report.html).

Η χρήση των βάσεων δεδομένων, στις οποίες το Πανεπιστήμιο μας είναι συνδρομητής, σε συνεργασία με άλλα πέντε ελληνικά πανεπιστήμια που αποτελούν το HEAL LINK, και η παροχή εκτυπώσεων και φωτοτυπιών.

Ακόμα, οι ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών μας είναι ένα ζωντανό παράδειγμα της συνεργασίας με την τοπική κοινωνία. Σ' αυτές παρέχονται πληροφορίες για την περιοχή, την ιστορία της καθώς και χρήσιμες συνδέσεις (links) σε τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, δήμους, νομαρχίες, δημοτικές βιβλιοθήκες και άλλους πολιτιστικούς φορείς.

Η ανανέωση των συλλογών μας και ο εμπλουτισμός τους με βιβλία και οπτικοακουστικό υλικό (κασέτες, βιντεοκασέτες, διαφάνειες, χάρτες, εφημερίδες, πίνακες, cd-roms) γενικότερου ενδιαφέροντος όπως ιστορία, λογοτεχνία, πολιτική και όχι αυστηρά επιστημονικού, σε συνδιασμό με την απόσυρση του άχρηστου υλικού, κάνει τη συλλογή

να αναπνέει. Το καινούριο και ενδιαφέρον υλικό δεν πνίγεται πια μέσα στο παλιό και ανιαρό.

Η εύκολη αναζήτηση και ο άμεσος εντοπισμός των πηγών μέσω του προγράμματος Advance, που είναι εγκατεστημένο στις βιβλιοθήκες μας, σε συνδυασμό με την άμεση βιβλιογραφική πληροφόρηση που επιτυγχάνεται μέσω του Geopac, διευκολύνουν πολύ την δουλειά μας και την αποτελεσματικότητά μας.

Αυτά είναι μερικά από τα «ανοίγματα» της βιβλιοθήκης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, προς την κοινωνία της περιοχής.

Η σύγχρονη αντίληψη που θέλει την βιβλιοθήκη ως χώρο συνάντησης ομάδων, μας έχει γίνει συνείδηση. Τα ανοιχτά ράφια, οι ανακαινισμένοι χώροι μας, το πολιτισμένο περιβάλλον, ο φωτισμός, η θερμοκρασία, η ηχομόνωση, η πρόσβαση στα άτομα με ειδικές ανάγκες, η διακόσμηση των χώρων μας με πίνακες ζωγραφικής, αφίσσες και φυτά εσωτερικού χώρου, δημιουργούν την εικόνα της σύγχρονης βιβλιοθήκης και αντικαθιστούν αυτήν της περασμένης εικοσαετίας.

Τέλος, η φιλική εξυπηρέτηση των χρηστών και η προσωπική επικοινωνία είναι το καλύτερο άνοιγμα στην τοπική κοινωνία.

Άλλωστε, όπως τονίστηκε και σε προηγούμενο συνέδριό μας, η νοοτροπία είναι ένα μικρό πράγμα που κάνει τη μεγάλη διαφορά.

Ας ελπίσουμε ότι με όσα προαναφέρθηκαν, σύντομα θα καταξιωθεί ο ρόλος της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης και θα γίνει αυτή ένας χώρος απ' όπου τα αγαθά της πληροφόρησης, της μόρφωσης, της αισθητικής καλλιέργειας και της ψυχαγωγίας θα διοχετεύονται σε όλους τους ενδιαφερόμενους χωρίς διακρίσεις. Έτσι τελικά η κοινωνία μας θα γίνει πιο δημοκρατική, πιο δίκαιη, πιο σωστή και πιο ανθρώπινη.

«Και φανταζόμουν τον παράδεισο,
με τη μορφή μιας βιβλιοθήκης».

Χ. Λ. Μπόρχες

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βλάχου- Χαλκιοπούλου, Μ. "Κοινωνική υπόσταση και ιστορική αναδρομή της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και η ιεροτελεστία διάδοσης της γνώσης": Εισηγήσεις 5ου Πανελληνίου Συνέδριου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 4-6 Νοεμβρίου 1996.
- Ραπανάκη, Μαρίνα. "The Absets Centre : η βιβλιοθήκη πρότυπο": ενημερωτικό δελτίο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δ.Π.Θ. Κομοτηνή: Δ.Π.Θ. Τχ.3 (1998), Τχ.4 (1999).
- Σταυρόπουλος, Νίκος. "Προσέγγιση της αναγκαιότητας προβολής, παρουσίασης, προώθησης και διαφήμισης των υπηρεσιών και λειτουργιών της Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης : Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και η πρόκληση του εκσυγχρονισμού". Αναρτημένη εργασία στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 5-7 Νοεμβρίου 1997.
- Pors, Niels Ole, Douglas, Anderson, Userwood, Bob. *Βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση και μάνατζμεντ βιβλιοθηκών: νέες τάσεις*. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, 1995.
- Samuelsen-Παπαδοπούλου, Κ. "Οι βιβλιοθήκες και το κοινό τους": ημερίδα Εθνικού Κέντρου Βιβλίου. Αλεξανδρούπολη 18-19 Μαΐου 1996.
- Κανονισμός λειτουργίας της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Κομοτηνή: Δ.Π.Θ., 1997
- Γεωργίου Δημήτριος, Ραπανάκη Μαρίνα. *Οργανισμός Κεντρικής Βιβλιοθήκης Α/7.Θ. Ξάνθη*: Δ.Π.Θ., 1999